

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:

Egész évre — — — 8 kor. | Negyed évre — — — 2 kor.
Fél évre — — — 4 „ | Egyes szám ára — — — 16 fill.
Nyilttér soronként 30 fillér.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ifj. Szántó Károly.

Kiadóhivatal: Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.

— Megjelenik minden vasárnap. —

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez,

a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Hirdetések árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

A második magyar hadi kölcsön.

A hosszan elhúzódó háboru szükségessé teszi, hogy a hadi szükségletek zavartalan ellátása céljából új hadi kölcsön bocsáttassék ki. E szükségletek fedezésére a pénzügyminiszter az első hadi kölcsön címleteinek megfelelő, 6%-kal kamatozó járadékkölcsön-kötvényeket és ezzel egyidejűleg 5¹/₂%-os járadékkölcsön-kötvényeket bocsát nyilvános aláírásra. A pénzügyminiszter tehát ezuttal is közvetlenül fordul a közönséghez, mint ez legutóbb a Német-birodalomban is történt és a kibocsátás összege a nyilvános aláírás eredménye alapján fog megállapítást nyerni.

Az aláírás f. évi május 12-től 26-ig bezárólag fog megtartatni.

Aláírási helyekül szerepelnek az összes állami pénztárak és adóhivatalok, a postatakarékpénztár és közvetítő helyei s az összes számottevő hazai pénzintézetek.

A kibocsátásra kerülő és 6%-kal kamatozó kölcsönkötvény aláírási ára minden 100 korona névértékért;

a) ha az aláíráskor az egész aláírt összeg befizettetik, 97 K 50 f-ben;

b) ha pedig az alább ismertetendő kedvezményes (részletekben történő) fizetési módozat vétetik igénybe, 98 K-ban állapított meg.

Az 5¹/₂%-kal kamatozó kölcsönkötvény aláírási ára minden 100 korona névértékért:

a) ha az aláíráskor az egész aláírt összeg befizettetik, 90 K 80 f-ben;

b) ha pedig kedvezményes (részletekben történő) fizetési módozat vétetik igénybe, 91 K 20 f-ben állapított meg.

A 6%-os kölcsönnél a legkisebb jegyezhető összeg 50 K, az 5¹/₂%-os kölcsönnél 100 K.

A második hadi kölcsön 6%-os típusu kötvényei 1915. május 1-től kezdődőleg és minden év május 1-én és november 1-én lejáró utólagos részletekben kamatoznak, tehát az első szelvény 1915. november 1-én esedékes. A folyó évi május hó 1-től az aláírás napjáig járó folyó kamatok azonban az aláíróknak nem kell megteríteni.

A 5¹/₂%-os típusu kötvények pedig 1915. június 1-től kezdődőleg és minden év június 1-én és december 1-én lejáró fél évi utólagos részletekben kamatoznak. A kamatfizetés folyó évi június 1-ével kezdődik, tehát az első szelvény folyó évi decemver 1-én esedékes.

Mindkét típusu kötvényre az aláírt összegek az aláírási helynél fizetendők be és az aláírási áron felül az aláíróval szemben sem folyó kamat, sem jutalék felszámításának helye nincs.

Ha az aláírt összeg 100 koronát meg nem halad, az aláírás alkalmával az egész aláírt összeg befizetendő

A 100 koronát meghaladó aláíráskor a részletekben történő befizetés kedvezménye igénybe vehető, az aláírás alkalmával azonban az aláírt összeg 10%-a biztosítékképpen leteendő és pedig a kir. állampénztáraknál és adóhivataloknál, a m. kir. postatakarékpénztár közvetítő hivatalainál, továbbá az 1898: XXIII. t.-c. alapján alakult Országos Központi Hitelszövetkezetről készpénzben, a többi aláírási helynél pedig vagy készpénzben vagy olyan értékpapirokban, a melyeket az aláírási hely elfogadhatóknak tart. A részletek pedig a következőképp fizetendők:

a jegyzett összeg 25 ⁰ / ₀ -a legkésőbb	1915. június 8-ig,
” ” ” 25 ⁰ / ₀ -a ”	1915. június 18-ig,
” ” ” 25 ⁰ / ₀ -a ”	1915. június 28-ig,
” ” ” 25 ⁰ / ₀ -a ”	1915. július 8-ig.

A teljes befizetés megtörténte után az aláírási hely a letett biztosítékot elszámolja, illetőleg visszaadja.

A jegyzés céljaira szolgáló nyomtatvány-ürlapok az összes aláírási helyeknél díjtalanul kaphatók. Ily nyomtatványok hiányában az aláírás levélileg is eszközölhető.

A befizetés alkalmával az aláíró fél az aláírási helytől pénztári elismervényeket kap, a melyek a fél kívánatára 1915. június 14-től kezdve a m. kir. pénzügyminiszterium részéről kiállított ideiglenes elismervényekre fognak kicseréltetni. A végleges kötvények

kiadására nézve, illetve a fél kívánatára kiadott ideiglenes elismervényeknek a végleges kötvényekre való kicserélésére nézve idejekorán hirdetmény útján fog a felhívás közzététetni. A végleges kötvények kiadása költségmentesen ugyanazon a helyen fog megtörténni, a hol a pénztári elismervények, illetve a fél kívánatára kiadott ideiglenes elismervények kiadattak.

Az 5¹/₂%-os kölcsönnél zárolásnak helye nincsen, a második hadikölcsön 6%-kal kamatozó kötvényei azonban — ép úgy, mint az első hadi kölcsön kötvényei — zároltan is jegyezhetőek lesznek és az aláíró, a ki az általa jegyzett kötvényeket zárolja és a zárolást öt és fél éven át fel nem oldja, azt a jogot nyeri, hogy az 5¹/₂ évi időszak utolsó évnegyedében, legkésőbb 1920. november 1-én a kötvényen alapuló követelését e naptól számított egy évre névértékben leendő visszafizetésre felmondhatja. A m. kir. kincstár köteles az illyképp felmondott kötvényeket legkésőbb 1921. november 1-én névértékben visszafizetni. A zárolásból kifolyólag az aláíró felet költség nem terheli.

Zárolásnak csak 1000 K-át meghaladó összegű jegyzések-nél van helye.

A m. kir. pénzügyminiszterium fentartja magának azt a jogot, hogy előre közzeendő három havi előzetes felmondás mellett úgy a 6%-os, mint az 5¹/₂%-os kölcsönt egészben vagy részben, névértékben visszafizethesse, azonban az esetleges felmondás a 6%-kal kamatozó kötvényekre nézve 1921. május 1-jét megelőző időre, az 5¹/₂%-kal kamatozó kötvényekre nézve pedig 1925. június 1-ét megelőző időre nem fog eszközöltetni.

A kölcsönre történő befizetésekre a moratorium alá nem eső betétek — a felmondási határidő betartásával — korlátlanul igénybevehetőek.

A betéti üzlettel foglalkozó intézeteknél s más ily cégeknél 1914. évi augusztus hó 1. előtt betéti könyvre vagy folyószámlára elhelyezett, egyébként moratorium alá eső betétek azonban a kibocsátásra kerülő járadékkölcsön-kötvényekre történő befizetések céljára a két kölcsönre együttesen a jegyzés idejében fennálló összegük 25⁰/₀-a, de legfeljebb a betét tulajdonosa által jegyzett összeg 25⁰/₀-a erejéig vehetők igénybe.

Azok, a kik a befizetésekre ilyen, egyébként moratorium alá eső betétjüket kívánják igénybe venni, annál az intézetnél vagy cégnél, illetve annak az intézetnek vagy cégnek közvetítésével tartoznak jegyezni, a melynél a betét el van helyezve.

A kibocsátandó kötvényre és pedig úgy a szabad, mint a zárolt darabokra, az Osztrák-magyar bank és a m. kir. hadi kölcsön-pénztár e járadékkötvényeknek kézi zálogul lekötése mellett, a névérték 75⁰/₀-áig a mindenkor hivatalt váltóleszámitolási kamatlábon nyujtanak kölcsönt. Ez a kedvezmény legalább 1916. évi július 8-ig marad érvényben. A nevezett két intézet ugyancsak a mindenkor hivatalt váltóleszámitolási kamatlábon nyujt náluk zálogul elfogadható értékpapirokra kölcsönt, ha a felveendő összeg igazoltan a jelen felhívás alapján aláírt összegek befizetésére szolgál. A meghosszabított ily kölcsönök a mérsékelt kamatláb kedvezményében szintén részesülnek és pedig legalább 1916. évi július 8-ig. A fenti befizetési határidők alatt folyósított kölcsönök után a fél kívántságára a mindenkor hivatalt váltóleszámitolási kamatláb helyett 1916. évi július 8-ig évi 5⁰/₀-os állandó kamatláb biztosítottatik.

Az aláírók kívántságára e járadékkölcsönök kötvényeit a szelvények beváltásával megbízott hivatalos beváltóhelyek és az Osztrák-magyar bank budapesti főintézete, valamint a magyar szent korona országai, továbbá Bosznia és Hercegovina területén levő fiókjai 1916. június 30-ig költségmentesen fogják megőrizni és kezelni.

A második hadi kölcsön előnyös feltételei, a pénzpiac kedvező helyzete és annak felismerése, hogy a kölcsön jegyzésében minél nagyobb részvétel az aláírók magánérdekei mellett a közérdeket is nagy mértékben szolgálja, biztosítékai annak, hogy a kölcsön jegyzésének eredményében az ország közgazdasági ereje ép oly imponzánsan fog megnyilvánulni, mint az első hadi kölcsön alkalmával.

Egy pár szó Szászváros közönségéhez!

Szégyenkezve írjuk ide e pár sort: gondol-e valaki arra, hogy a harctéren megsebesült, vagy megbetegedett és Szászvárosban elhalt és itt eltemettkatonákemlékét valamelyes módon meg kellene örökíteni!... Eddig nem! Sőt még a temetések is csak

nagyon kis mértékben nyilvánul meg e város közönségének hazafias részvéte! A hősök, akik életüket áldozták fel a hazáért, a királyért csendesen pihennek a temető kertekben, sirjukat ma egy kereszt, egy lomb, egy mulandó virágkoszoru jelöli, amit az idők vasfoga hamarosan elfog porlasztani. Szászváros városa és közönsége e tekintetben még nem teljesítette kötelességét!

Felhívjuk a várost, mint jogi és erkölcsi testületet, a város közönségét, a t e h e t ő s e b b polgárokat, hogy ezen hazafias szent kötelesség lerovásában siessen kibontott zászlónk alá s önkéntes adományaival, melyeket e lap hasábjain nyugtázunk és a „Szászvárosi Takarékpénztár“-nál betétként helyezünk el, tegye lehetővé, hogy az érettünk küzdött és elhalt derék, vitéz katonák sirhelyein már-

ványba vésett betűk hirdessék az utókornak, a jövő nemzedéknek, akik majd a hazáért nem meghalni, hanem élni és dolgozni fognak, hogy e szent hősök poraiból támadt életre az új, a jobb, a megtisztult világ, ahol a békés polgári élet és munka fogja áldásait szétterjeszteni!

Mindenkinek van valakije, aki a harctéren van s mily jóleső érzés futja át lelkünket, ha tudjuk, hogy a messze idegenben hasonló sorsot ért hozzátartozóink sirja fölött nem fog az elfeledés és a közönyösség szele lengedezni!

Adakozzunk tehát a Szászvároson elhalt hős katonák síremlékére! Szerkesztőségünk a gyűjtést 10 K szerény adománnyal ezennel megindítja. Bármily csekély összeget szívesen fogad és nyugtáz

a Szászváros és Vidéke
felelős szerkesztője:
ifj. Szántó Károly.

Legujabb táviratok.

Budapest, május 13. Ma délelőtt ismeretes lett a fővárosban, hogy előcsapataink Jaroslaw körül elérték a San folyót, maguk előtt kergetve a harmadik orosz hadsereg egyrésztének megmaradt roncsait. Déli csoportunk előnyomulása hasonló lendülettel folyik. Az oroszok Przemysl irányában menekülnek, foglyaink száma eddig 133000, azonkívül 60 ágyut és 300 gépfegyvert zsákmányoltunk. Az elfogottak között egy gyalogsági tábornok van. Uzsoktól északra elértük Turkát, a németek megközelítették Skolet.

Budapest, május 14. A Salandra kormány arra való tekintettel, hogy a nemzetközi politika tekintetében a jelenlegi súlyos helyzetben az irányelvekre nézve hiányzik a pártok alkotmányos megegyezése és hogy nem bírja az összes pártok helyeslését, melyet a helyzet megkívánna, beadta lemondását. A király a döntést fentartotta. Az összes politikai körökben Salandra közvetlen lemondásának tényében a helyzet igen nagyfokú enyhülését és javulását látják.

Hadbírószági tárgyalás Szászvároson.

Radesevicz hadnagyot felmentették.

Az új katonai bünvádi eljárás életbeléptetése óta f. hó 11. és 12-ikén folyt le Szászvároson az első nyilvános hadbírószági tárgyalás. Az eset előzményei ismeretesek. Mult év december hó első napjaiban Radesevicz hadnagy lakásán egy browning golyó megölte Pap Veturia szászvárosi varrónőt. A szobában az elhunyt nőn kívül csak Radesevicz hadnagy tartózkodott és miután az öngyilkosság körülményei kézzel foghatóan megállapíthatók nem voltak és első védekezésében maga Radesevicz hadnagy is véletlen balesettel védekezett, megindult ellene a hadbírószági eljárás. A főtárgyalás május 11-ikén vette kezdetét a szász óvoda nagytermében. Elnök Mihalek ezredes, tárgyalást vezető Bárdossy hadbíró őrnagy, szavazók Floreán őrnagy, Sambokrétly és Nückler századosok voltak. A jegyzőkönyvet dr. Barzu főhadnagy hadbíró vezette. Tolmácsra nem volt szükség, mert mind a három hadbíró tökéletesen bírja a magyar-német-román nyelvet. A megidézett tanúk a következők voltak: Wagner Albertné, ifj. Corvin Simon helybeli kereskedő, Buch pincér, Borza Paraszkiva cseléd és az elhunyt nővére, Miku Jánosné, kik közül csak ifj. Corvin Simon — élve a törvényes jogkedvezményel — tagadta meg a vallomást. A vádat Ljuba hadbíró százados képviselte, a védelem teendőit pedig dr. Láday István nagyszebeni ügyvéd

látta el. A szép számmal megjelent hallgatóság egyhanguan elismerte, hogy a pár hónappal ezelőtt életbeléptett új katonai bünvádi eljárás, mely a polgári bünvádi perrendtartáshoz rendkívül hasonlít, igen liberális, alapos és modern. Maga a tárgyalás vezetése és a tárgyalás egész menete pedig tömörségével, precizitásával és minden körülményre kiterjedő gondossággal igazán gyönyörködtette az ahhoz értő hallgatóságot, mely leginkább a szászvárosi jogászokból állott. Vádolt a vizsgálat során előadott tényállástól eltérően azzal védekezett, hogy Pap Veturia az alatt a néhány pillanat alatt, míg ő a szobából kiment, véletlenségből, vagy készakarva sütötte el a browningot és saját maga okozta halálos sérülését. A szomorú eset tárgyalásán pikáns és derűs részletek is kerültek napfényre. A Buch pincér őrtálló szerepe és jelentésszerű levele is egy kis derűtséget váltott ki a hallgatóságból. A széles mederben lefolytatott bizonyítás fekvétel 11-ikén este ért véget és 12-ikén délelőtt tartotta a vád képviselője és a védő a perbeszédet. A tárgyalás befejezte után a szavazó katonabírák a vádlottat egyhanguan felmentették a vád és következményei alól.

NAPI HIREK.

Tavaszi.

Meghalt a tél... Lángoló tűz-szekéren,
Győzelmesen vonult be a tavasz...
Ünnepelni: himnusz zengett a légben
S búján illatozott a föld szaga.
A lombok könnyű virágos ruhába'
Köszöntik őt az ablakunk alatt
S a játszi szellő, a nap udvaránál,
Illat-csókért a rétekre szaladt.

És hirt hozott, mely a szívekbe sajgott:
„Vértől pirosló árkok tengere:
Ádáz harcok tátongó mély sebe,
Szomorú, gyászos rekviemet tart ott.
A csermely is rongyfoszlányokkal telve,
Sirva, búsan-fuldokolva csacsog:
Aki megsebesült az ütközetben,
Én vigasztaltam, hogyha szomjazott.“

„Az ágyu, bomba, vihar vészharangja
Napokon át kongatta jajsavát,
A riadók tüzes, észbontó hangja
Majd megőrijtő küzdők táborát.
Amit a tél fehér palástja lágyan,
Szemünk elől szelíden eltakart:
Itt fekszenek Ők halvány-holtraváltan
E sok ezernyi apró hant alatt...“

... Óh, gyász vegyült a tavasz mámorába:
Halál fetreng virágon, emberen,
Am nem száll ború azért homlokára,
Nincsen messze a végső győzelem!...
Duzzadó erőnk szent akarásával
Csillan már a győzelem sugara,
S elűzve a bút ujjongó dalával,
Egy szebb tavaszra ébred a haza!

Kosztolánszky István.

— **Személyi hir.** Tisch Miksa 51. gy. ezredbeli százados, a 64-ik gy.-ezred hadkiégszítő parancsnokság előadó tisztje, aki önként jelentkezett a harctérre, tegnapelőtt bevonult ezredéhez, hogy az első menetszázzal a harctérre menjen. A derék és népszerű századosnak számos ismerőse és barátja kívánt sok szerencsét. Helyét Hügel Lajos századossal töltötték be.

— **Adakozzunk a „Vörös-Kereszt“ egyület részére.**

— **Kitüntetések és előléptetések a 64-ik gyalogezredben.** A király Berger Lajos ezredesnek a harctéren tanúsított bátor magatartásáért és az ott teljesített szolgálatok elismeréséül a hadiékítményes vaskoronarend III-ik osztályát adományozta. A nyugállományban lévő derék ezredes, annak idején önként jelentkezett a harctérre. Az ezredben a kö-

vetkező előléptetések történtek: Hügel Lajos, Keller Károly, Schwarz Károly és Mates Henrik tényleges főhadnagyok kapitányokká, Macenauer Hugó, Marossy Dezső tényleges hadnagyok főhadnagyokká, Wach József, Princip Evold, Hönig Richárd tényleges zászlósok hadnagyokká léptek elő. Ugyazint Szász Béla, Hersch Ignác, Konka Ernő, Nyegrucz Oktávián, Nagy János, Fritz István tart. hadnagyok főhadnagyokká, Bükkösy Gyula, Tompa Mihály, Frölich Gyula, Láng Vilmos, Kocsis Sándor, Zboril János tart. zászlósok hadnagyokká léptek elő.

— **A helybeli ref. Kún-kollégiumban** az évi vizsgálatok a jövő héten fognak megkezdődni s befejeződni. A záróünnepély f. hó 22-én szombaton lesz, mikor is a bizonyítványokat kiösszák.

— **Katonai kinevezések.** A király Hegyessy László, Futásfalvi Pál Imre és Erczhegyi Elek tényleges honvédfőhadnagyokat századosokká, továbbá ifj. Makay József, dr. Jantea János, dr. Ábrahám József népfelkelő, Buczek Andor, Sepsikilényi Czákó Károly, Szentpéteri János tényleges, azonkívül Csulay Albert, Kolozs Ernő, Kugel Sándor, Ferkó Károly, Wézel Lajos, Létay Gábor, dr. Hatala Péter, dr. Borbély Zoltán, dr. Nagy Kázmér és dr. Kakasi Márton népfelkelő honvédfőhadnagyokat főhadnagyokká nevezte ki. — A király Felsőkubini Meskó Zoltán dr. tényleges ezredorvost soronkívül törzsorvossá nevezte ki. Dr. Szegő Ernő népfelkelő főorvos ezredorvos lett, Felsőkubini Meskó Aladár dr. és Parasca Leó dr. népfelkelő segédorvosok pedig főorvossá léptek elő.

— **Halálozás.** A kérélnhetetlen halál újra elragadott közülünk egy derék, még virágjában lévő férfit. Ponorai Török Géza ny. árvaszéki ülnök, nagy földbirtokos, f. hó 8-án 39 éves korában meghalt. Halálát széles körű előkelő rokonság gyászolja. A család a következő gyászjelentéssel tudatta a szomorú hírt: Özv. Ponorai Török Gázáné szül. ponori Ponory Sarolta fájdalomtelt szívvvel tudatja ugy a saját, mint az alólirottak nevében, hogy a feledhetlen jó férj, gondos apa, szerető fiu és jó rokon Ponorai Török Géza nyug. árvaszéki ülnök, elnök helyettes, törvényhatósági bizottsági tag és nagybirtokos élete 39-ik és boldog házasságának 8-ik évében, folyó évi május hó 8-án este 8 órakor rövid szenvedés után, csendesesen elszenderült. Drága halottunk hült tetemei f. évi május hó 11-én d. e. 10 órakor fognak o.-bretteyi lakásán a róm. kath. anyaszentegyház szertartása szerint beszenteltetni és Ponorra szállítva, ott d. u. 4 órakor a családi sírboltban örök nyugalomra helyeztetni. Lelkiüdvéért az engesztelő szentmise-áldozat a puji róm. kath. templomban f. évi május hó 12-én d. e. 11 órakor fog az Egek Urának bemutatni. Legyen a feltámadásig csendes, békés álmód! O.-Bretteye, 1915. május 8. Ponorai Török Pistuka, Ponorai Török Sárika gyermekei. Ponorai Török Árpád, Ponorai Ponory Vilma szülei. Özv. Ponorai Ponory Sándorné szül. lécfalvi Gyárfás Mária anyósa. Nagytóti özv. Apáthy Istvánné szül. Ponorai Török Kornélia nagynénje. Apáthy Ilona férj. gr. Csáky Zsigmondné, dr. Apáthy Árpád, Apáthy Vilma férj. Liptay Sándorné, Csulay Erzsébet férj. özv. Orincsay Lászlóné, Csulay Lajos, Csulay Albert, dr. Csulay Andor, Pogány Béla, Pogány Árpád unokatestvérei. Özv. Ponorai Török Béláné szül. nagybarcsai Barcsay Antonia, Ponorai Ponory Margit és férje kislőrinci és bezerédi Bezeredy Mihály sógornője illetve sógora.

— **Előléptetés.** A király Schuleri Gyula nyugállományban lévő c. századost, aki a háboru kitörése óta a helybeli csapatházakban teljesít szolgálatot, valóságos századossá nevezte ki. A polgári társadalomban is általánosan ismert és kedvelt százados jól megérdemelt előléptetéséhez öszintén gratulálunk!

— **Főigazgatói látogatás.** Dr. Schack Béla főigazgató f. hó 4-én Török aradi f. ker. isk. tanár kíséretében meglátogatta a hátszegi felső kereskedelmi iskolát, ahol a látottak és tapasztaltak felett megelégedésének adott kifejezést.

— **Signum laudis — szászvárosi ifjaknak.** A király Ehrlich Géza honvédszázados főhadnagyot, aki Ehrlich Ágoston helybeli kir. postafelügyelőnek a fia, továbbá Tokaji László honvédszázados főhadnagyot, aki lovag Tepser Richárd századosnak a mostoha fia, az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartásukért a „signum laudis“-sal tüntette ki. Utóbbi egyszermind főhadnaggyá léptette elő. Gratulálunk!

— **A „Szászvárosi Takarékpénztár Rt.”-nél naponként d. e. 9—12 óráig lehet jegyezni az új (II-ik) hadi kölcsönből! Felvilágosításokkal szívesen szolgál az intézet igazgatója. Jegyzés határideje május 26.**

— **Kitüntetés.** Méltó kitüntetés érte a dévai honvédszázados parancsnokát, Förster Sándor alezredest. A király a Déván oly népszerű alezredest, az ellenséggel szemben tanúsított bátor és vitéz magatartásáért a Ferencz József rend lovagkeresztjét, a katonai érdemkereszt szallagján adományozta. A lelkes és erős magyar érzéstől áthatott parancsnok magas kitüntetése mindenkit igaz örömmel tölt el.

— **Pályázati hirdetés.** Közhírré teszem, hogy a m. kir. honvéd főreáliskolában az 1915—16. tanév kezdetén 50 részint teljesen díjmentes, részint féldíjmentes állami költségű, illetőleg alapítványos és fizetéses hely fog betölteni. A honvéd Ludovika Akadémiába a háboru tartama alatt közvetlenül a polgári nevelésből nem vétetnek fel ifjak. A leszerelés után azonban azoknak a megfelelő tanulmányi előképzettséggel bíró ifjaknak, akik a háboru alatt besoroztattak, a Ludovika Akadémiába való belépés, hivatásos tisztékké leendő kiképzés céljából lehetővé fog tétetni. A felvételi feltételek a városi tanács kiadóhivatalában hétköznap, a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Szászváros, 1915. évi április hó 20-án. Andrae s. k. polgármester.

— **Előléptetés.** A király Réthy Zsolt honvéd gy. ezredbeli őrnagyot az ellenség előtt tanúsított különös érdemteljes szolgálatának és vitéz magatartásának elismeréséül soronkívül alezredessé léptette elő.

— **Hősi halál.** Balia Andor egyéves önkéntes az északi harctéren az ellenség golyójától találva, hősi halált halt.

— **A szászvárosi katonakórházak és a betegek gondozása.** A laikus ember nem is gondolja, hogy a háboru milyen terhes feladatokat ró a katonakórházakra és az ezekben működő orvosokra. Városunkban, ahol állandóan 500—600 katona nyer kórházi ápolást és ellátást, igazán dicséretre méltó módon oldatnak meg ezen feladatok. Erről tanuskodik az az elismerés is, amelyet a Nagyszébenben székelő katonai parancsnok, őxellenciája Njegován Viktor altábornagy több ízben megejtett vizsgálatai alapján fejezett ki dr. Grauer Bernhard törzsorvosnak, a szászvárosi cs. és kir. tartalékkórházak parancsnokának. Az elismerés, amely parancsban is tudattatott szóról-szóra így szól:

Präs. No. 366 des Mil. Kmdo. Befehl No. 32 vom 5. Mai 1915. Für tadellose, muster-giltige Ordnung u. Reinlichkeit, die aus der persönlichen Initiative und grossem Fleisse des Spitals Kommandanten entspringt, für

besondere Obsorge in der Verpflegung u. für das Wohl der Kranken und Verwundeten, spreche ich dem Stabsarzt dr. Bernhard Grauer, Kommandanten des K. u. K. Reserve-spitälers in Szászváros, meinen Dank u. die wollste Anerkennung des Militär Kommandos im allerhöchsten Dienstes aus. Njegovan m. p. F. M. L.

Jóleső érzéssel és megnyugvással tölthet el mindenkit a fenti elismerés, mert az fényes dokumentuma annak, hogy a szászvárosi és ezekhez tartozó más katonai tartalékkórházakban ápolat derék katonáink kellő és méltó ellátásban és kezelésben részesülnek.

— **Kinevezés.** A m. kir. földmívelésügyi miniszter Vusdea Szilárd végzett erdészeti főiskolai hallgatót a dévai m. kir. állami erdőhivatalhoz erdőmérnök-gyakornokká nevezte ki.

— **Kitüntetett ezredorvos.** A király dr. Tartler Vilmos ezredorvost a harctéren teljesített szolgálatai elismeréséül a Ferencz József-rend lovagkeresztjével (a katonai érdemkereszt szallagján) tüntette ki.

— **Évvégi vizsgálatok sorrendje, ideje és helye az áll. polgári leányiskolában.** Május hó 17-én d. e. 9—12-ig I. polg. osztályvizsga, május hó 17-én d. u. 3—6-ig II. polg. osztályvizsga, május 18-án d. e. 9—12-ig III. polg. osztályvizsga, május 18-án d. u. 3—6-ig IV. polg. osztályvizsga a ref. templom helyiségben. Május 19-én d. u. 2 órától kezdődőleg írásbeli magánvizsgálat a polg. isk. irodahelyiségében. Május 20-án d. e. 8 órától szóbeli magánvizsgálat az ág. ev. iskola munkatermében. Mivel f. évben külön meghívó nincs, a t. szülőket és érdeklődő t. közönséget ez uton értesíti Simon Ferencné, áll. polg. leányiskola igazgató.

— **Főispánból huszárorvost.** Gróf Károlyi Gyula aradi főispán, kormánybiztos önként jelentkezett katonai szolgálatra az aradi 3-as huszároknál. Károlyit Liphay százados azonnal őrmesterré léptette elő.

— **Küldjünk katonáinknak thermosüvegeket, teát, konyakot, likórt, dohányt, csokoládét, caces-t.** — Az adományokat köszönettel fogadja s a hadtápparancsnoksághoz juttatja a honvédelmi miniszterium Hadsegélyző Hivatala Budapest, IV., Váci-utca 38.

— **Magyar ember — magyar fürdőn.** Az idén jóformán alig marad hely, a hova mehessünk a magyar fürdőkön kívül. Az Országos Balneológiai Egyesület már is akcióba lépett, hogy az eddigi felmerült nehézségeket a lehetőségig leküzdje. Hazai fürdőügyben mindenkor forduljon az Országos Magyar Balneológiai Egyesülethez, Budapest, VIII., Szentkirály-utca 21.

— **Irnok kerestetik a nagydenki körjegyzőségbe.** Fizetés megállapodás szerint. Írásbeli vagy szóbeli ajánkozások a körjegyzőséghez. Nagydenk up. Szászváros.

Gravenhorst Gyula szíjgyártó-mester Szászváros, Hegy-utca 5. szám.

Ajánlja a nagyérdemű közönségnek dúsan felszerelt nagy raktárát lószerszámok, testövek, bocskorszíjak és nadrágszíjakban, nyergek és mindennemű lovaglási szerszámokban. Ezenkívül minden e szakmába vágó cikkek a lehető leg-

111 :: olcsóbb árakban kaphatók :: 11—
Rendelések és javítások lelkiismeretesen, gyorsan, kifogástalan kivitelben és olcsó árban teljesíttetnek.

— **Pályázati hirdetés.** Közhírré teszem, hogy a jövő 1915—16. iskolai év kezdetén a cs. és kir. katonai reáliskolákban magyar honos ifjak részére összesen 266 hely fog rendelkezésre állani és ezek a községi és marosvásárhelyi katonai alreáliskolákban, a kismártoni, kassai és pozsonyi katonai főreáliskolákban lesznek betöltendők. A katonai akadémiákba a háboru tartama alatt közvetlenül a polgári nevelésből nem vétetnek fel ifjak. A leszerelés után azonban azoknak a megfelelő tanulmányi előképzettséggel bíró ifjaknak, akik a háboru tartama alatt besoroztattak, a katonai akadémiákba való belépés hivatásos tisztékké leendő kiképzésük céljából lehetővé fog tétetni. A feltételek a városi kiadóhivatalban hétköznap, a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Szászváros, 1915. évi április hó 20-án. Andrae s. k. polgármester.

— **Tombolával egybekötött jótékony-célú majális.** Az állami polgári leányiskola f. hó 24-én d. u. (pünkösöd másodnapján) a helybeli hadbavonultak árváinak segélyezésére tombolával egybekötött majálist rendez a lövöldében. Simonné igazgató.

— **Az elesettek özvegyeinek és árváinak a helybeli „Egyesült Erzsébet—Uránia mozi” a mult vasárnapi előadása bruttó bevételének 10%-át — 70 K-át — adományozta. A pénz a helyi rendőrkapitánysághoz lett beszolgáltatva. A nemes szórakozás mellett így is adózik városunk publikuma a jótékony-ság oltárára. Támogassuk az ilyen előadásokat!**

— **Vessünk be minden talpalatnyi földet!**

— **Szt.-Flórián ünnepe Kudzsiro.** A kudzsiro vasgyár védszentjének ünnepét, Szt.-Flórián napját, f. hó 9-én tartották meg. A gyár mellett lévő fenyesben a gyári tűzoltóság és zenekar kivonulása mellett tábori mise volt. Ezen alkalommal Székely Vilmos róm. kath. lelkész a „Munkáról” igen szép és szellemes alkalmi beszédet mondott.

— **Halott az erdőben.** A napokban a Kudzsiro községhez tartozó „Valea Rákita” nevű havason, a patak mellett egy feloszlásnak indult férfi holttestét találták. A vizsgálat során kiderült, hogy az illető Grázalkovics Fülöp nyugbérés vasgyári munkás, ki hazulról még április 5-én elment, s azóta nyoma veszett. Az ott talált tárgyakból következtetni lehetett, hogy a nevezett béka után ment. Azomban erősen alkoholista természetű lévén, a magával vitt félliter pálinkától az akkori hideg időben berugott s ily állapotban úgy elaludt, hogy többé fel sem ébredt. Elszomorító példája ez az alkohol pusztító hatásának, mely minden rossznak és bűnnek az előidézője.

— **Hadi beszédek.** A honvédelmi miniszterium Hadsegélyző Hivatala népszerű füzetekben kiadja azokat a tanulságos és lélek-nemesítő beszédeket, amelyek a háboru óta legkiválóbb államférfiaink, főpapjaink, tudósaink, íróink és politikusaink tartottak a nyilvánosság előtt, az országos Hadsegélyző Bizottság felolvasásai sorozatán. A hazafias, igaz magyar szellemű áthatott beszédek retorikai szempontból is rendkívül becsesek. Gondolatokban gazdag, gyönyörű munka valamennyi; a közönség jól teszi, ha a tizfilleres füzeteket megvásárolja és összegyűjti. Nagyszerű és maradandó emlékei lesznek e füzetek annak a hazafias föllángolásnak és együttérzésnek, amely a nemzet minden rétegét oly meghatározó módon egyetlen táborba terelte a magyar nemzeti becsület és a magyar nagyság védelmére. Eddig gróf Apponyi Albert, Csernoch János, báró Hazai Samu, gróf Tisza István, gróf Andrássy Gyula, Prohászka Ottokár és Rákosi Jenő hadibeszédei jelentek meg. A füzetek az Általános Beszerzési és Szállítási Rt. útján (Budapest, V. Kádár utca 4.) rendelhetők meg, de kaphatók a dohánytözsdekben is. A befolyó tiszta jövedelmet a háboruban elesett vagy a kapott sebek következtében elhalt katonák özvegyei és árvái javára fordítják.

— **Vármegyénk alispánja Romániában.** Köztudomásu, hogy minden vármegye a saját gabonaszükségletének fedezéséről köteles gondoskodni. A mostani viszonyok között gabonát szerezni talán a legnehezebb és legtöbb akadályba ütköző feladat, amint ezt a nemrég lezajlott budapesti kenyérválság eléggé bebizonyította. Annál nagyobb elismerés illeti tehát vármegyénk kormánybiztosát és alispánját, akik valóban minden lehetőt elkövettek, hogy a vármegye közönségének meg legyen a mindennapi kenyere. Több ízben jártak e célból Budapesten és az ország különböző nagyobb mezőgazda városaiban, legutóbb pedig Csulay Lajos h. alispán, mintegy 5—6 napig tartózkodott Romániában, hogy a most annyira keresett román tengeriből a vármegye számára vásároljon. Méltán elismerést érdemlő fáradozását a kellő siker koronázta, amennyiben sikerül igen kedvező feltételek és árak mellett nagy mennyiségű tengerit vásárolni, amelynek egy része már utban is van megyénk felé.

— **Angol társalgás — a szászvárosi korzón.** A hét egyik délutánján a helybeli piaci korzón sétálgatva, angol szó üt meg füleimet. (Amerikai utamban tanulta meg fülem felismerni e nyelvet.) Többszöri le- és fel sétálgatás közben megfigyeltem, hogy két ifju urhölgytől ered az angol szó, akik szintén le és fel sétálgatva angolul társalognak. Rendes időben nem ütköztem volna meg ezen, de most, amikor napról-napra halljuk, hogy az álarcát levető „művelt“ angol, milyen elbánásban részesíti a hazájukban tartózkodó magyar, osztrák és német alattvalókat s hogy mily barbárságokra tud vetemedni egy magyar, német, vagy török nyelven beszélő „idegen“-nel szemben, igazán boszantott a dolog s elhatároztam, hogy e pár sort megírom. Elvégre annyi retorzióval csak kell élnie ö n é r z e t ű n k n e k, hogy az ilyen ellenség nyelvén a háboru tartama alatt nyilvánosan ne beszéljünk s ne igyekezzünk kultiválni azt. Milliók vére hullajtását aranyra felváltani akaró, háborut felidéző, kapzsi, kalmár lelkű angol — ezentul szégyenljük nyelvedet beszélni! (Beküldetett).

— **Mindennel és mindenben takarékoskodjunk, mert nem tudhatjuk, hogy a háboru meddig tart s mennyire veszi igénybe meglévő készleteinket!**

— **A harctéren eltűnt tisztak fizetése.** Bizonyára igen sokakat fog érdekelni az a válasz, melyet a „Külügy-Hadügy“ szerkesztősege legutóbbi számában ad arra a kérdésre, hogy az eltűnt tiszt fizetését megkaphatják-e hozzátartozói? A lap erre vonatkozóan közli, hogy az eltűnt tisztnek illetékeit senki sem veheti fel, hacsak valaki részére hátra nem hagyott bizonyos összeget. A hozzátartozók annak hivatalos megállapításától kezdve, hogy az illető eltűnt, hat hónapig kapják meg a rendes segélyezést. Azon tul az özvegy és a gyermekek nyugdíjat, illetve nevelési járulékot kapnak.

— **A vidéki drágaság.** Az élelmiszereknek a háboru által okozott rohamos drágu-

lása leginkább az olyan községet érinti igen érzékenyen, mely nem termelő, hanem behozatali fogyasztásra van utalva. Így pld. Sebeshelyen 1 kg. tengeri liszt 70 fillér, Kudzsiron egy 20 literes véka buza 12—14 K, tengeri 8—9 K, burgonya 3—3 K 20 fill., melyet csakis a lelketlen kufároknál lehet kapni, kik nem törődve a szegény nép nyomorával és akik a saját gyarapodásukra és mentől nagyobb haszonra törekednek. Legfőbb ideje volna a hatóságnak ilyen bajokon s a szegény nép megélhetésének biztosítása és védelme végett közbe lépni és hivatalos árakat megállapítani, mert a szegény munkásnép, különösen ahol nagy a család, nem képes még a kenyérré válót is megkeresni.

— **A husárok rendezése.** Hir szerint a kormány rövidesen kimerítő és energikus rendelettel fogja a huskérdést szabályozni. A kivített erős korlátozás alá helyezik, a husárokat pedig egységessé fogják tenni. Az új rendelet kibocsátásánál állítólag az az elv lesz az irányadó, hogy a lakosság arányosan részesüljön husban. A huspazarlás elkerülésére csak a hét bizonyos napjain lesz vágás.

— **A helybeli sétakeretre** felhívjuk közönségünk figyelmét. Kevés városnak van ilyen szép fekvésű és szépen befásított nagy sétateret. Amint értesültünk közelebből a helybeli katonazenekar közreműködésével, részben a sétatér gondozása, részben a 71-ik gyezed elestetei özvegyeinek és árváinak javára sétahangversenyt rendez. Hisszük, hogy a város vezetősége a sétatér gondozását ez évben sem hanyagolja el!

Egy kalandos természetű gyermek szökése a harcba.

A mult hóban gyakran voit látható, hogy a Gereblye nevű kincstári szénégető telepen 9—10 gyermek katonai gyakorlatozást végzett, háborusdit játszott fapuskákkal és fakardokkal felszerelve.

A hazai csapat vezető tábornoka Kelemen Pali (Hindenburg) nevű 14 éves fiu, egy helybeli jónevű család nagyreményekre jogosító gyermeke, az ellenség vezére pedig Popovics Gyorgye (Radkov Dimitriev) nevű fiu volt.

Kelemen Pali a gát melletti vizes árokban térdig elmerülve, egy alkalommal elfogta Dimitrievet egész vezérkarával. A harci zajban s diadalmi mámorában, vizesruhával felkuszott Palika egy legjobban füstölő faszénkup tetejére és arról szavalta el a „Talpra magyar“ című verset táborának. Ugy állott a szénbogyó tetején, mint Mucius Scevala Pirhussal szemben! A katonai szellem és harci kedve annyira áthatotta Palikát és annyira megérelődött agyában annak gondolata, hogy Macedónia kevés neki, hogy minden áron a harctérre vágyódott. Eme szándékában fokozta örömét azon körülmény, hogy meglátott a városban egy a harctérről visszatért 13 éves káplárt sétálgatni. Terve keresztülvitelével nem sokáig késett. A vitéz kis vezér egy alkalmas pillanatban, hadseregét árván hagyva, kerek-

oldott, mint adós a hitelezői elől. A mit sem sejtő szülők nagy meglepetésére, folyó hó 8-án szombaton, a magyar Hindenburg a szülői háznak titokban bucsut mondott, észrevétlenül — mint szappanbuborék a légtérben — eltűnt a marsbataillon egyik teherszállító szerkezeivel. Megakarta előzni atyját, — akit f. hó 6-án Déván megtartott utószemlén, mint volt hadnagyot — katonának besoroztak.

A nebuló kis szökevény a legjobb ruháját emelte el hazulról és a hóna alatt valahonnan egy katonai prófuntot szorongatva, elrejtődött a katonákat szállító vagon sor egy üresen álló teherkocsijába és onnét szivta a füstölő lokomotív szétterjedő füstjét. Boldogan és gyanútlanul guggolt egy sarokban, de végzetete hamarosan utólérte, amennyiben Tótváradon egy altiszt ráakadt, elcsipte, lecipelvén őt s átadta a községi előljárásának az afrikai szerezcsenné füstölődött honfiut, kinek itt is kedvezett a szerencse, mivel a tótváradai jegyző az atyjának ismerőse lévén, fényesen megvendégelte. Azután előzetes sürgönyváltás után, az előljáróság biztos fedezete mellett, visszairányította a fiatal hadvezért a szülői hajlékába.

Történeti hűséggel gyermeki előéletéből még annyi szívárgott ki, hogy négy elemi iskolát elvégzett ügygyel-bajjal. A tudomány tölcserét többre a fejébe verni nem lehetett. A jó szóra nem hallgatott, figyelni és tanulni egyáltalán nem szeretett.

Zsenge gyermeki lelkét javítani, nemesebbé tenni nem tudta sem a szülői szeretet odaadó figyelme, áldozat készsége, sem a tanítói vasfegyelem: de még a nadrádjának gyakori kiporolása sem! A rossz szellem vezet a mai napig is a kis Palit az utján, fékezhetetlen vásott természetével.

Mindezen tulajdonai mellett, mégis szerencséje akadt. A máskülönben vállalkozó szellemű, utazásra és kószálásra kész kis urfi, már a külföldön is nevezetes pozícióba jutott, amennyiben valami uton-módon a román király udvarában szakács-cukrász-tanonc lehetett két hónapig. Ottan uri dolga s ellátása, külön garzon szobája volt. Azonban ott sem esett innyére az uri koszt és elbánás, de vonzotta a honvágy is, a szülői otthon és egy szép tavaszi napon hivatalát ott hagyva, átlépett a szép magyar haza földjére. Hazatért becsületes szülőihez, azt a fogadást tette nekik, hogy a jó utra tér és tovább óhajt tanulni. Igéretéből azonban irott malaszt lett — és most várja, hogy a tengerészethez jusson!

Historia est magistra vitae! D. M.

Tenyészképes házinyulak

bécsikék és belgaóriás fajok darabonként 4 K-ért eladók; ugyanott anyanyulak 5—6 kiscsivel (a fiatalok 4 hetesek) 10—12 koronáért kaphatók.

Az egész állomány megvételénél árendedmény. Szászváros, Romoszi-ut 5. sz.

Kitünő minőségű és legmagasabb szilárdságú portland-cementet ajánl olcsó áron a

Portland-Cementgyár, Kugler és Társai

Brassóban. Itt helyben kapható M. G. Zobel cégnél.